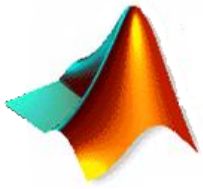

SAYISAL ANALİZ

Yrd.Doç.Dr. Abdullah SEVİN

SAYISAL ANALİZ

2. Hafta

MATLAB İLE PROGRAMLAMA

İÇİNDEKİLER

1. .m dosya kullanımı

- ☐ **script** tanımlaması
- ☐ **function** tanımlaması

2. Programlamanın Temelleri

- ☐ Klavyeden okuma ve ekrana yazdırma
- ☐ Değişken tanımlamanın kuralları
- ☐ Aritmetik/Mantıksal İşleçler

3. Karşılaştırma ve Karar Verme Yapıları

- ☐ **if/else**
- ☐ **switch/case**

4. Döngü Yapıları

- ☐ **for**
- ☐ **while**

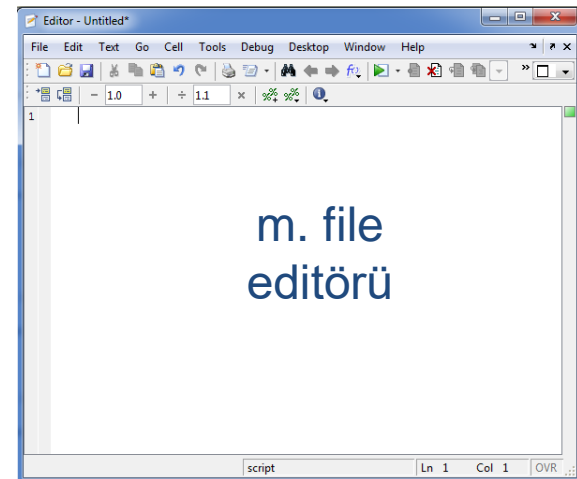
5. Örnek Uygulamalar

MATLAB İLE PROGRAMLAMA

- ❑ MATLAB'ta tek satır ya da birkaç satırdan oluşan işlemleri komut penceresinde kolaylıkla yapılabilir.
- ❑ Uzun işlemleri yapmak ise zordur.
- ❑ Bunun için programlama mantığı içerisinde kodların bir dosya (.m file) içerisinde yazılarak çalıştırılması tercih edilir.
- ❑ Program (.m file) dosyasını çalıştırmak için komut penceresinde dosyanın adını yazmak yeterlidir. Programı oluşturan tüm satırlar çalıştırılır.
- ❑ .m dosyaları işleyiş şekline göre;

- 1 Script
- 2 Fonksiyon

MATLAB'ta Genel Tanımlama

❑ Değişken tanımlarken uyulması gereken kurallar

- 1 İngiliz alfabesindeki A-Z veya a-z arası 26 harf kullanılabilir
- 2 0-9 arası rakamlar kullanılabilir
- 3 Simgelerden sadece alt çizgi (_) kullanılabilir
- 4 Tanımlayıcı isimleri, harf veya alt çizgi ile başlayabilir
- 5 Rakam ile başlayamaz veya sadece rakamlardan oluşamaz
- 6 Kullanılan programlama dilinin komutu ya da saklı kelimelerinden olamaz
- 7 Büyük – Küçük harf duyarlıdır. **A** ile **a** farklı değişkenleri ifade eder.

Klavyeden Bilgi Girme ve Ekrana Bilgi Yazma

❑ Bilgi girişi

❑ input

- **Sayısal değer girme:** `değişken=input('sayi gir');`
- **Karakter girme:** `değişken=input('karakter gir', 's');`

❑ Ekrana yazdırma

❑ disp

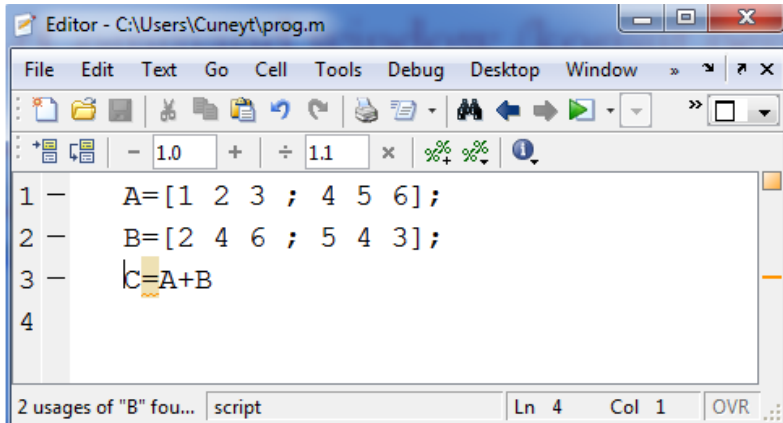
- **Mesaj yazdırma:** `disp('açıklama');`
- **Değişken yazdırma:** `disp(değişken);`

❑ fprintf

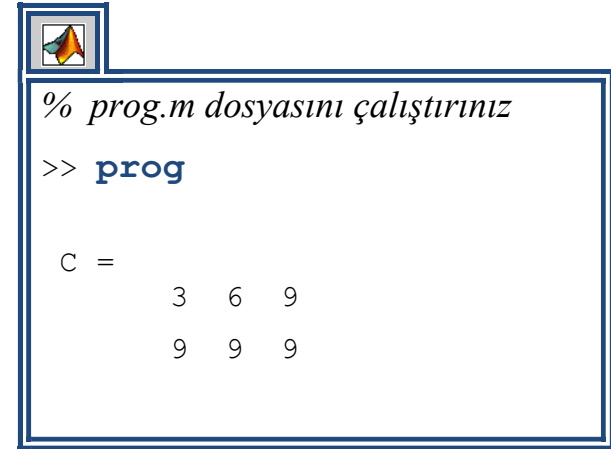
- **Mesaj yazdırma:** `fprintf('açıklama');`
- **Değişken yazdırma:** `fprintf('açıklama = % f', değişken);`
  - **% f** : ondalıklı sayı   **% g** : tam sayı
  - **% d** : işaretli ondalıklı sayı   **% s** : karakter
  - **\n** bir alt satıra geç   **\t** bir tab boşluk

ÖRNEKLER

- 1 A ve B şeklinde 2 matris tanımlayarak toplayan programı yazınız?


```
Editor - C:\Users\Cuneyt\prog.m
File Edit Text Go Cell Tools Debug Desktop Window
1 - A=[1 2 3 ; 4 5 6];
2 - B=[2 4 6 ; 5 4 3];
3 - C=A+B
4
2 usages of "B" fou... script Ln 4 Col 1 OVR
```

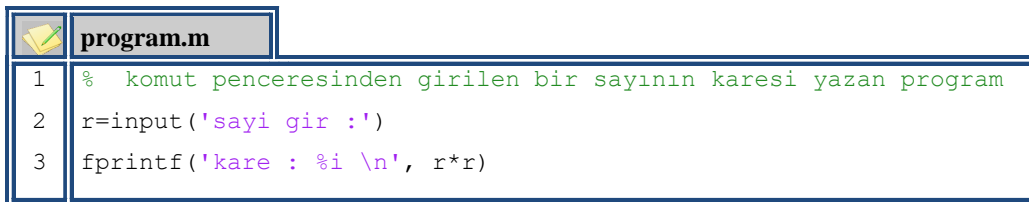


```
% prog.m dosyasını çalıştırınız
>> prog

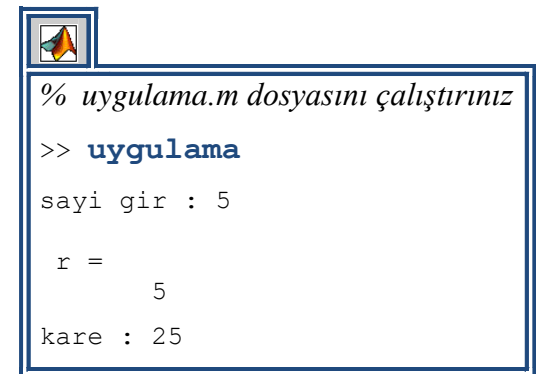
C =

     3     6     9
     9     9     9
```

- 2 Komut penceresinden girilen bir sayının karesi hesaplayarak ekrana yazdıran programı yazınız?


```
program.m
1 % komut penceresinden girilen bir sayının karesi yazan program
2 r=input('sayi gir :')
3 fprintf('kare : %i \n', r*r)
```



```
% uygulama.m dosyasını çalıştırınız
>> uygulama

sayi gir : 5


r =

     5

kare : 25
```

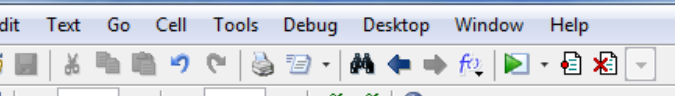
Fonksiyon Oluşturma

Fonksiyonun genel formatı

	Fonksiyon_Adi.m
1	function GeriDönüşDeğeri = Fonksiyon_Adi (Giriş Parametreleri)
2	% Function satırını takip eden ilk açıklama satırları ilgili
3	% fonksiyonun yardım metinlerini oluşturur
4	işlemler;
5	end

Not: Fonksiyon ismi ile fonksiyon dosya adı aynı olmalıdır.

③ Girilen sayının karesini hesaplayarak ekrana yazdıran programı **fonksiyon** olarak yazınız?

The screenshot shows the MATLAB Editor window with the file path C:\Users\Cuneyt\kare_fonk.m. The menu bar includes File, Edit, Text, Go, Cell, Tools, Debug, Desktop, Window, and Help. The toolbar contains various icons for file operations, editing, and execution. The code editor displays the following MATLAB code:

```

1 function kare = kare_fonk(r)
2     % kare alma fonksiyonu
3     kare=r*r;
4     end

```

The status bar at the bottom indicates the current position is Line 4, Column 4, and the file name is kare_fonk.


```
% kare_fonk.m fonksiyonunu çalıştır
>> kare_fonk (3)  ↵

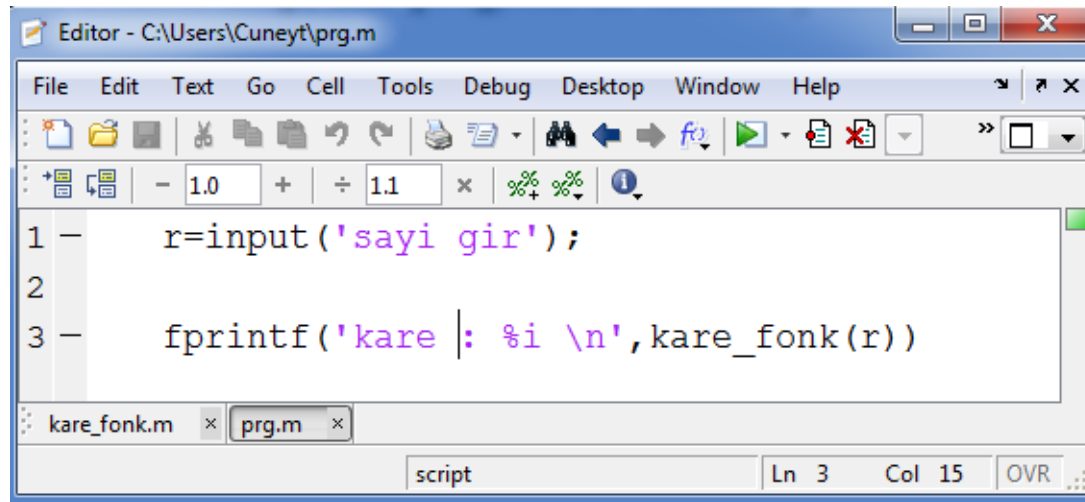
ans =

     9
```

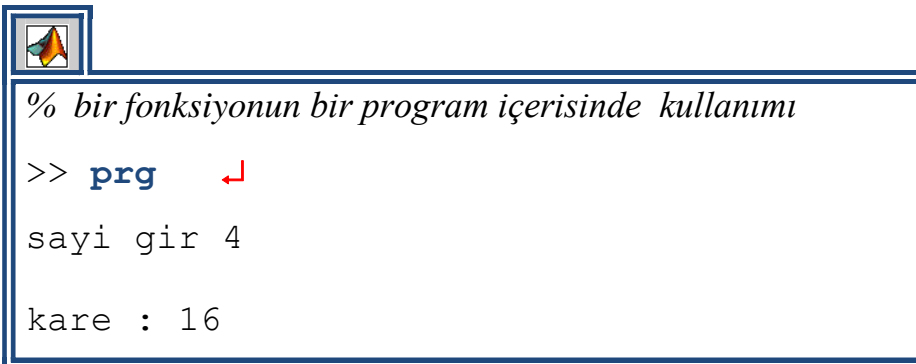

Bir Fonksiyonun Başka Bir Script İçerisinde Kullanımı

- 4 Ana programda klavyeden sayı girilmesi istenecek, girilen sayının karesi önceki soruda tanımlanan **fonksiyon** yardımıyla hesaplanarak ana programa geri döndürülüp, ana program ile ekrana yazdıran programı yazınız


```
1 - r=input('sayi gir');
2
3 - fprintf('kare : %i \n',kare_fonk(r))
```



```
>> prg
sayi gir 4
kare : 16
```

Aritmetik İşleçler

İşleç	Açıklama	İşleç	Açıklama
+	Toplama	'	Transpoze
-	Çıkartma	.*	Dizi Çarpma (Eleman-Eleman)
.	Ondalık Noktası	./	Dizi Sağa Bölme (Eleman-Eleman)
=	Atama	.\	Dizi Sola Bölme (Eleman-Eleman)
*	Çarpma	.^	Dizi Üs Alma (Eleman-Eleman)
/	Sağa Bölme	.'	Dizi Tranpoze
\	Sola Bölme	^	Üs Alma

Matematiksel İşleçlerde Öncelik

Sıra	İşlem	Bilgisayar
1	Sayıların Negatifliği	-...
2	Parantezler (içten dışa doğru)	(....)
3	Matematiksel Fonksiyonlar	cos, sin, log, ...
4	Üs alma	a^b ,
5	Çarpma ve Bölme (soldan sağa)	$a * b$ ve a/b
6	Toplama ve Çıkarma (soldan sağa)	$a + b$ ve $a - b$

Matematiksel İşlemler

➤ Örnek:

❑ Matematiksel ifade :

$$x = a \cdot b / c + d \cdot e^f - g$$

❑ Bilgisayar ifadesi:

$$x = a \quad * \quad b \quad / \quad c \quad + \quad d \quad * \quad e \wedge f - g$$

2   3   4   2   1   5

Karşılaştırma İşleçler

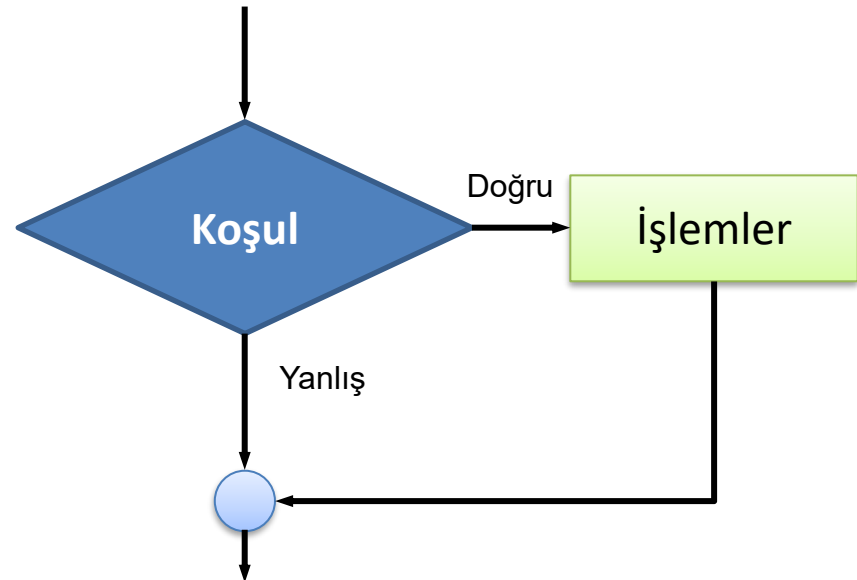
Sembol	Anlamı
$=$	Eşittir
$\approx$	Eşit Değildir
$>$	Büyüktür
$<$	Küçüktür
$\geq$	Büyük eşittir
$\leq$	Küçük eşittir

Mantıksal İşleçler

İşlem	Komut	İşleç Sembolü
VE	AND	&
VEYA	OR	
DEĞİL	NOT	~

Karşılaştırma ve Karar Verme Yapıları - **if**

```
if (Koşul)  
    işlemler;  
end
```


5 Girilen sayının 5'e eşit olup olmadığını kontrol eden programı yazınız?

```
program.m  
1 r=input('sayi gir :')  
2 if (sayi == 5)  
3     disp('Girilen Sayi 5');  
4 end
```

```
>> program  
sayi gir : 5  
Girilen Sayi 5
```

Karşılaştırma ve Karar Verme Yapıları – if/else

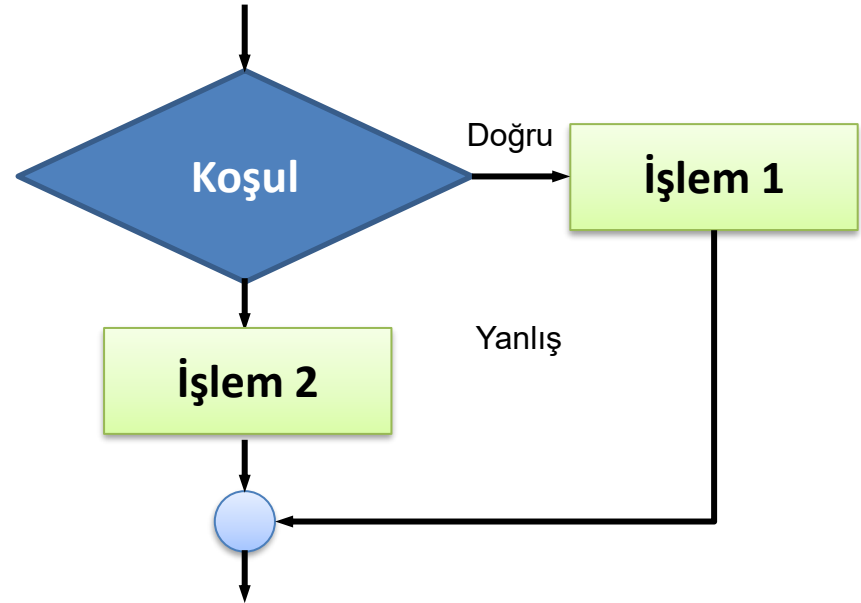
if (Koşul)

işlem1;

else

işlem2;

end

⑥ Girilen sayının tek ya da çift olduğunu bulan programı yazınız?

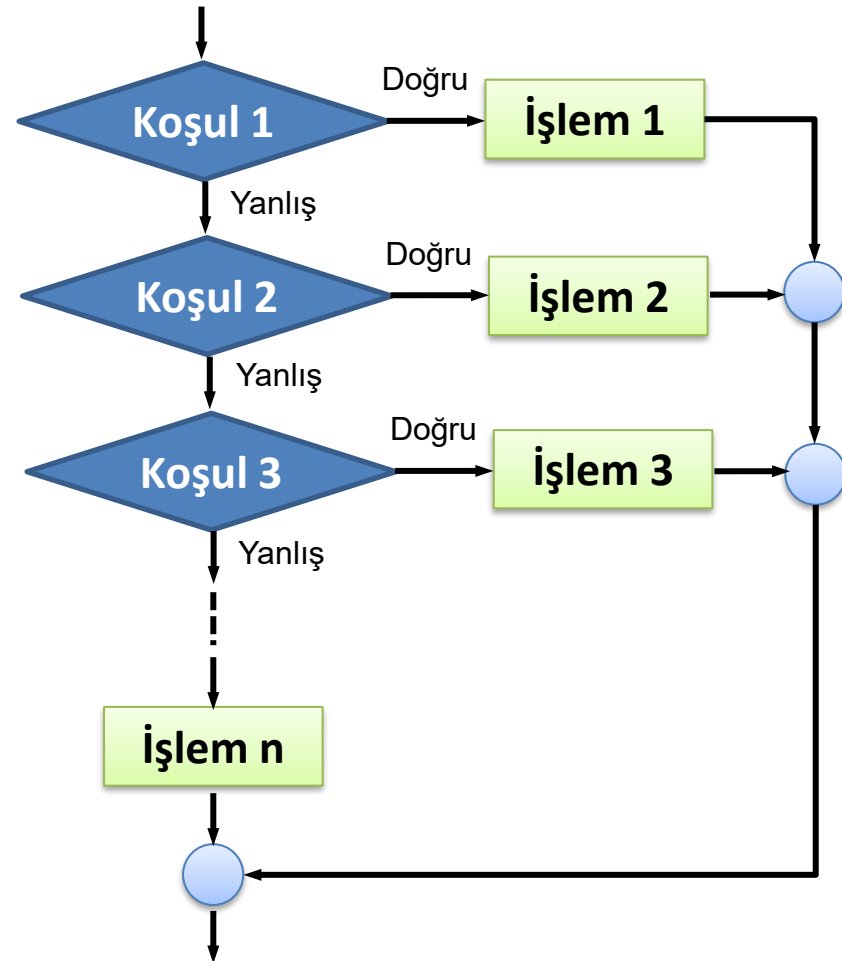
	program.m
1	% Girilen sayının tek/çift olduğunu bulan program
2	sayi = input('sayi gir : ')
3	if (rem (sayi , 2) == 1)
4	disp ('Sayı Tek');
5	else
6	disp ('Sayı Çift');
7	end

```
>> program
sayi gir : 7
Sayı Tek
```


Karşılaştırma ve Karar Verme Yapıları – if/elseif/else

```
if Koşul1  
    işlem 1;  
elseif Koşul2  
    işlem 2;  
elseif Koşul3  
    işlem 3;  
...  
else  
    işlem n;  
end
```


Karşılaştırma ve Karar Verme Yapıları – if/elseif/else

7 Klavyeden girilen 0-9 arası rakamı yazı ile yazan programı yazınız?

```
donustur.m
1 function donustur(sayi)
2 % 1-9 arası rakamları yazı ile yazan program
3 if sayi == 1
4     disp('Bir');
5 elseif sayi == 2
6     disp('İki');
7 elseif sayi == 3
8     disp('Üç');
9 elseif sayi == 4
10    disp('Dört');
11 elseif sayi == 5
12    disp('Beş');
13 elseif sayi == 6
14    disp('Altı');
15 elseif sayi == 7
16    disp('Yedi');
17 elseif sayi == 8
18    disp('Sekiz');
19 elseif sayi == 9
20    disp('Dokuz');
21 else
22    disp('1-9 arası rakam girin ');
23 end
24 end
```

Karşılaştırma ve Karar Verme Yapıları – **switch/case**

switch Durum Değişkeni

case {Durum 1}

işlem 1;

case {Durum 2}

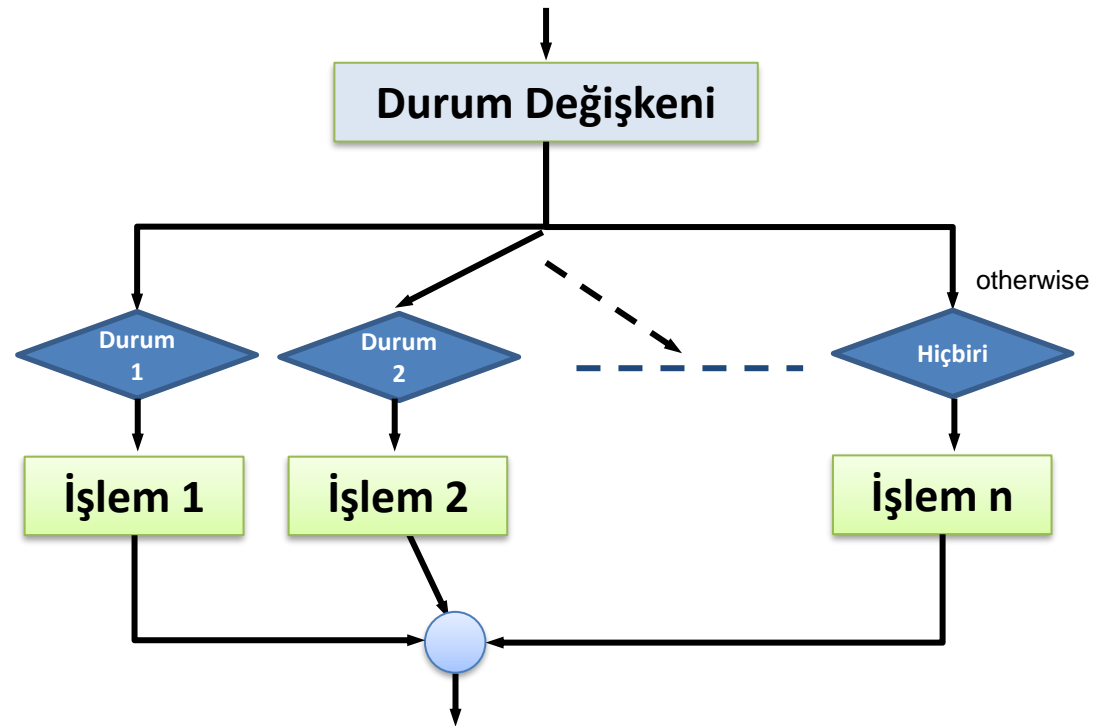
işlem2;

...

otherwise

işlem n;

end

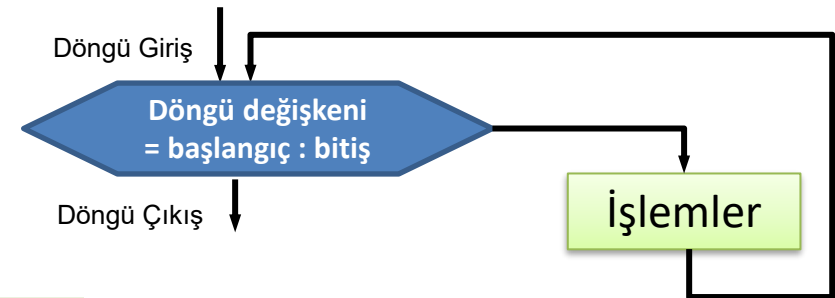
Karşılaştırma ve Karar Verme Yapıları – switch/case

- 8 Klavyeden girilen 1-9 arası rakamı yazı ile yazan programı switch/case yapısı ile yazınız?

```
program.m
1 % 1-9 arası rakamları yazı ile yazan program
2   sayi=input('rakam giriniz :')
3   switch sayi
4       case {1}
5           disp('Bir');
6       case {2}
7           disp('İki');
8       case {3}
9           disp('Üç');
10      case {4}
11          disp('Dört');
12      case {5}
13          disp('Beş');
14      case {6}
15          disp('Altı');
16      case {7}
17          disp('Yedi');
18      case {8}
19          disp('Sekiz');
20      case {9}
21          disp('Dokuz');
22      otherwise
23          disp('1-9 arası rakam giri ');
24  end
```

Döngü Yapıları - for

```
for döngü değişkeni = başlangıç : bitiş  
    işlemler;  
end
```



```
for döngü değişkeni = başlangıç : artış : bitiş  
    işlemler;  
end
```

9 Girilen sayının faktöriyelini hesaplayan programı yazınız?

```
faktoriyel.m  
1 n=input('faktöriyeli alınacak sayı : ');  
2 fakt=1;  
3 for i=1:n  
4     fakt=fakt*i;  
5 end  
6 fprintf('%g in faktöriyeli = %g \n',n,fakt);
```

```
>> faktoriyel  
faktöriyeli alınacak sayı : 5  
5 in faktöriyeli = 120
```

Döngü Yapıları – iç/içe for yapısı

⑩ Dışarıdan **3x4** boyutlu bir matris girdiren programı yazınız?

```
matris.m
1  clc; % ekranı temizle
2  for i=1:3
3      for j=1:4
4          fprintf('A(%d,%d)=', i, j);
5          A(i,j)=input(' ');
6      end
7  end
```

```
>> matris
A(1,1)= 1
A(1,2)= 2
A(1,3)= 3
A(1,4)= 4
A(2,1)= 5
A(2,2)= 6
A(2,3)= 7
A(2,4)= 8
A(3,1)= 9
A(3,2)= 10
A(3,3)= 11
A(3,4)= 12

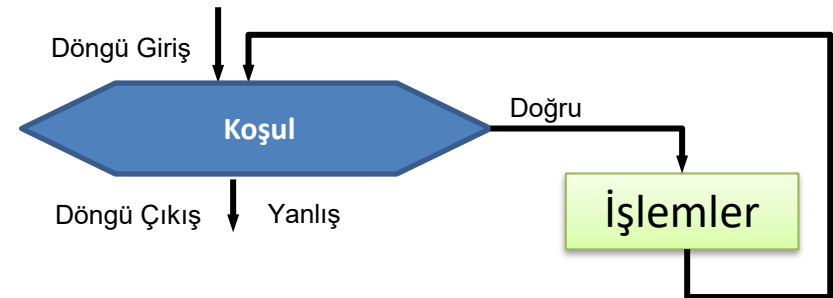
>> A

A =

     1     2     3     4
     5     6     7     8
     9    10    11    12
```

Döngü Yapıları - while

```
while koşul  
    işlemler;  
end
```


❑ Girilen sayının faktöriyelini hesaplayan programı yazınız?

```
faktoriyel.m  
1 n=input('faktöriyeli alınacak sayı : ');  
2 fakt=1;  
3 i=1;  
4 while i <= n  
5     fakt=fakt*i;  
6     i=i+1; %koşul şartı  
7 end  
8 fprintf('%g in faktöriyeli = %g \n',n,fakt);
```

```
>> faktoriyel  
faktöriyeli alınacak sayı : 5  
5 in faktöriyeli = 120
```

Döngü Yapıları – **break** ifadesi

```
for i=1:10
    if i==7
        break;
    end
end
```

- ❑ **Break** ifadesi, döngünün durmasını ve programın bir üst döngü ya da döngü dışından devam etmesini sağlar.